

FRISKOLAN MOSAIK

Likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling för Friskolan Mosaik

Reviderad 151027

Handlingsplanen gäller för elever samt personal och har sin utgångspunkt i följande lagtexter:

Diskrimineringslagen (SFS 2008: 567)

Skollagen (2010:800) 6kap.

*Lgr 11 Skolans värdegrund och uppdrag, Övergripande mål och riktlinjer;
Normer och värden.*

Förordningen (2011:681)

SFs deklaration om de mänskliga rättigheterna

Arbetsplaner Friskolan Mosaik:

Arbetsplan för skolverksamheten

Arbetsplan för fritidshemsverksamheten

Arbetsplan för elevhälsan

Likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling

Skolans krisplan

Arbetsmiljöplan

Arbetsplan för skolans kvalitetsarbete

Arbetsplan för skolans personal

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Diskriminering och kränkande behandling.....	4
2.1	Kränkande behandling.....	4
2.1.1	Trakasserier *	4
2.1.2	Annan kränkande behandling.....	4
2.2	Diskriminering	4
3.	Grundtankar Friskolan Mosaik	5
3.1	Skolans motto	5
3.2	Skolans värdegrund	5
3.3	Skolans målsättning.....	5
4.	Skolans arbete för en god arbetsmiljö.....	6
4.1	Skolans ordningsregler	6
4.2	Regelbunden kartläggning.....	6
4.2.1	Arbetsgång.....	6
4.3	Förebyggande arbete.....	6
4.3.1	Arbetsätt	6
4.3.2	Förhållningssätt	6
4.4	Upptäckande, utredande och åtgärdande arbete	7
4.4.1	Arbetsätt	7
4.4.2	Arbetsgång.....	7
5	Kvalitetsarbetet mot diskriminering och kränkande behandling	9
5.1	Att tänka på	9

1. Inledning

Skolans Likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling utgör ett grunddokument som vi utgår ifrån i arbetet med elevernas arbetsmiljö på skolan. Den revideras med jämna mellanrum och vid behov.

Varje termin genomförs elevenkäter (4.2) med frågor som utgår från målen för skolan (3.3). Enkäten analyseras av personalen i varje arbetslag och följs i vissa fall upp direkt upp med åtgärder. Övergripande brister på måluppfyllelse definieras och finns med som åtgärder i den arbetsplan för läsåret som varje arbetslag skriver i samband med skolstart. Åtgärderna i arbetsplanen följs upp och revideras i samband med höstterminens analys av elevenkäten (5) .

Skolledningen följer arbetet i arbetslagen och sätter upp mål och genomför åtgärder när skolövergripande brister tydliggörs. Mål och åtgärder skrivs in i skolledningens övergripande arbetsplan för läsåret (5).

Alla arbetsplaner utvärderas i slutet av läsåret och kvarstående brister förs vidare till nästa års arbetsplan.

2. Diskriminering och kränkande behandling

I skollagen och läroplanerna används begreppet "kränkande behandling" som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Mobbning och rasistiska beteenden är exempel på kränkningar. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. **Den som har uppgett att han eller hon har blivit kränkt, måste alltid tas på allvar.** (Tillrättavisning från personal som är befogad för att hålla ordning och god miljö är ingen kränkning, även om eleven kan uppleva den så.)

2.1 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs eller en personals värdighet.

Kränkningarna kan vara

- fysiska (t.ex. slag, knuffar)
- verbala (t.ex. hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (t.ex. utfrysning, blickar, ryktesspridning, alla går när man kommer)
- texter och bilder (t.ex. kränkningar i form av sms, mms, fotografier, skrivna meddelanden och andra kränkningar på nätet).

Kränkande behandling kan delas in i trakasserier och annan kränkande behandling.

2.1.1 Trakasserier *

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- funktionshinder
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

2.1.2 Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling är uppträdanden som, utan att vara trakasserier, kränker en elevs värdighet

2.2 Diskriminering

Diskriminering är när en vuxen missgynnar en elev och det har samband med kön, gränsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionshinder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ålder. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering.

Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

* - **kön**: att någon är kvinna eller man

- **könsöverskridande identitet eller uttryck**: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **etnisk tillhörighet**: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

- **funktionshinder**: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

- **religion eller annan trosuppfattning**: kristen, muslim, hindu osv

- **sexuell läggning**: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

- **ålder**: uppnådd levnadslängd

3. Grundtankar Friskolan Mosaik

3.1 Skolans motto

Skolans övergripande målsättningar styrs av vårt motto...

Kunskap, Kärlek och Struktur

...dessa ord finns som en röd tråd genom hela skolans verksamhet.

3.2 Skolans värdegrund

Vi vill att varje elev...

- ...känner sig uppskattad och omtyckt.
- ...utvecklar en god självkänsla och självförtroende.
- ...inser att varje människa har ett unikt värde.
- ...respekterar och bekräftar andra och andras olikheter.
- ...behandlar andra som man själv vill bli behandlad.

3.3 Skolans målsättning

Varje elev ska...

- ...ges möjligheter att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål.
- ...trivas i skolan, bli bemött och själv bemöta andra på ett respektfullt och rättvist sätt
- ...känna sig trygg och uppfatta att skolan reagerar om problem uppstår
- ...få arbeta i en miljö som är trygg och hälsosam.
- ...i så stor utsträckning som möjligt ges ett verkligt inflytande på sitt lärande och sin utveckling.
- ...få använda metoder och arbetssätt som utvecklar empati och social kompetens.

4. Skolans arbete för en god arbetsmiljö

4.1 Skolans ordningsregler

Kring skolans ordningsregler (bil 1) har vi tillsammans med våra elever utformat de praktiska regler och rutiner som gäller i klassrum, korridorer, uppehållsrum och skolgård. De utgör också grunden till de sociala omdömen som eleverna får ge sig själva i samråd med sina lärare. Ordningsreglerna, eller Trivselreglerna som vi kallar dem på vår skola, diskuteras årligen i samband med skolstart och revideras vid behov.

4.2 Regelbunden kartläggning

Visionen för vår skola är att alla ska känna sig trygga och lika mycket värda, att ingen ska känna sig diskriminerad eller kränkt. Värdegrunden och ett demokratiskt förhållningssätt ska alltid fokuseras, vid alla tillfällen och i alla ämnen. I ämnet Livkunskap på kristen grund ska kunskaper utvecklas så att det demokratiska förhållningssättet och skolan värdegrund stärks. Diskrimineringsgrunderna ska behandlas regelbundet.

För att få en kontinuerlig bild av detta genomför vi höst och vår återkommande elevenkäter. Resultaten från dessa används för att kartlägga ev. bristområden klassvis, arbetslagsvis och ger därmed en bild av hela skolan (1).

4.2.1 Arbetsgång

1. Frågor till elevenkäten utformas utifrån målen för skolan och anpassas till den åldersgrupp som ska utfrågas.
2. Kontaktläraren gör en sammanställning av svaren från sina elever och gör en analys. Tydliga brister åtgärdas omedelbart.
3. Arbetslaget sammanställer analyserna klassvis som lämnar denna till rektor.
4. Rektor sammanställer arbetslagens analysmaterial och tar med detta i årets kvalitetsredovisning.
5. Insatser och åtgärder utformas och ingår i nästa läsårs arbetsplaner.

4.3 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling ska vara långsiktigt och omfatta individ-, grupp- och skolnivå. Arbetet ska skapa goda och demokratiska relationer och lärmiljöer som i sig innebär att förekomst av kränkningar och diskriminering minimeras.

4.3.1 Arbetssätt

Vi arbetar förebyggande genom att:

- regelbundet kartlägga elevers trivsel och inflytande samt förekomst av diskriminerade och kränkande behandling.
- upprätta en årlig handlingsplan för att åtgärda de brister som kartläggningen visar (redovisas i arbetslagens och skolledningen arbetsplaner för läsåret).
- ha tydliga trivselregler som varje år revideras tillsammans med elever och föräldrar.
- många vuxna rör sig bland eleverna på raster och övrig fri tid.
- ha elevens sociala utveckling som en stående punkt vid utvecklingssamtalen.
- använda oss av vårt profilmråde Livkunskap på kristen grund för att eleverna ska utveckla demokratiska värderingar, samt empatisk förmåga, självtillit och god självkänsla.
- ha återkommande samtal med elever enskilt och i grupp.

4.3.2 Förhållningssätt

Vi vill också värna om att:

- stanna upp när elever tjar, bråkar, skojknuffas – att alltid lägga oss i.

- aldrig tillåta nedsättande kommentarer, suckar, miner eller liknande.
- påminna eleverna om att alltid berätta för vuxna om någon utsätts för kränkningar.
- observera tysta och tillbakadragna elever.
- alltid reagera på svordomar, könsord och nedsättande kommentarer.
- uppmana föräldrar att alltid ta kontakt med skolan vid minsta misstanke om kränkande behandling

4.4 Upptäckande, utredande och åtgärdande arbete

Skollagen (2010:800) 6 kap10 §

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

All personal arbetar aktivt för att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling på skolan. Den som uppmärksammar en diskriminerande eller kränkande handling ingriper omedelbart och tar därefter kontakt med berörd kontaktlärare och med rektor.

4.4.1 Arbetssätt

Vi **upptäcker** genom att:

- i oktober och mars varje läsår genomföra en elevenkät för att kartlägga elevernas sociala situation och upptäcka ev. förekomst av diskriminering och kränkningar. Dessa följs vid behov upp med personliga fördjupande samtal.
- kontaktläraren har regelbundna samtal med sina kontaktelever.
- alla vuxna håller god uppsikt inom respektive verksamhet.
- varje misstanke om kränkning tas på allvar.

4.4.2 Arbetsgång

Vi **utredar och åtgärdar** så snart skolan får kännedom om att diskriminering eller kränkningar har inträffat eller kan inträffa på följande sätt:

➡ **Diskriminering eller kränkning mellan elever:**

1. Kontaktläraren eller annan/andra vuxen/vuxna utredar och kartlägger det inträffade genom att genomföra enskilda samtal med de inblandade.
2. Rektor informeras.
3. Kontaktläraren tillsammans med annan lärare konfronterar den kränkande eleven med fakta i ärendet. Eleven ges en tydlig uppmaning om att kränkningarna ska upphöra.
4. Kontakt tas med föräldrar till såväl den kränkta som den kränkande. Dessa informeras om det inträffade.
5. Ärendet följs upp efter en vecka genom samtal med den kränkta samt med övriga informatörer.
6. Om ingen förändring sker kallas till elevhälsokonferens med rektor, berörd personal, förälder/föräldrar och elev där tonen skärps ytterligare.
7. Vid misshandel eller annan allvarlig kränkning gör rektor en polis- eller socialtjänstanmälan.

Steg 1-5 dokumenteras av kontaktläraren för framtida behov av uppföljning (bil 3). Dokumentationen förs vidare till rektor.

➡ **Tillfälliga kränkningar:**

Kontaktläraren eller annan vuxen genomför ett konfliktlösningssamtal (se bil 2) med de inblandade, rektor informeras om kränkningarna är av allvarigare karaktär.

➡ **Vuxnas diskriminering eller kränkning av elev:**

1. Rektor utreder händelsen.
2. Rektor, ev tillsammans med någon av rektor utsedd, genomför enskilda samtal med de inblandade.
3. Berörd förälder kontaktas.
4. Facklig representant meddelas om den vuxne så önskar.
5. Uppföljning sker inom en vecka.

Steg 1-4 dokumenteras av rektor.

➡ **Elevers kränkningar av vuxna:**

1. Arbetslaget ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.
2. Rektor vidtar lämpliga åtgärder.

Steg 1 dokumenteras av arbetslaget. Steg 2 dokumenteras av rektor.

➡ **Kränkning mellan vuxna:**

- Rektor ansvarar och agerar utifrån arbetsmiljölagen.

Dokumenteras av rektor.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa skall Arbetsmiljöverket underrättas.

ALLA UTREDNINGAR OCH ÅTGÄRDER DOKUMENTERAS OCH LÄMNAS TILL REKTOR (bil. 3)

5 Kvalitetsarbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Aktivitet	Tidpunkt	Ansvarig
Analyserna av elevenkäterna aktualiseras och åtgärder skriv in i arbetslagets arbetsplan för läsåret.	Fortbildningsdagar augusti	Rektor/Arbetslaget
Skolans och arbetslagets plan mot diskriminering och kränkande behandling aktualiseras, bearbetas och revideras tillsammans med eleverna i arbetslagen.	Mosaikveckorna Augusti/september	Arbetslaget Rektor
Trivselreglerna/ordningsreglerna aktualiseras och revideras vid behov.	Mosaikveckorna Augusti/september	Arbetslaget Rektor
Elevenkäter genomförs och analyseras. Åtgärder vidtas och föreslås.	Oktober/november	Arbetslaget Kontaktlärare Arbetsmiljöansvarig
Skolsamråd informeras om skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Skolans insatser diskuteras.	November	Rektor
Åtgärder i arbetslagens arbetsplaner gällande elevenkäterna utvärderas och ev förändringar görs.	Januari	
Elevenkäter genomförs och analyseras. Åtgärder vidtas och nya åtgärder föreslås.	Mars/april	Arbetslaget Kontaktlärare Arbetsmiljöansvarig
Arbetslagens analyser sammanställs och analyseras. Skolledningen förslår skolövergripande åtgärder.	Juni	Rektor

5.1 Att tänka på

Du har rätt att känna dig säker och trygg.

Du är då också skyldig att medverka till att andra känner sig säkra och trygga.

Du har rätt att bli respekterad som den du är.

Du är då också skyldig att respektera andra och visa hänsyn.

Du har rätt att bli sedd och lyssnad på.

Du är då också skyldig att se och lyssna på andra.

Du har rätt till kunskaper och färdigheter.

Du är då också skyldig att ta ansvar för ditt arbete och uppförande.

Du har rätt att få vara med och påverka ditt arbete och miljön på skolan.

Du är då också skyldig att engagera dig, komma med förslag och respektera det som vi gemensamt bestämmer.

Du har rätt att få vistas i en trivsamt skolmiljö.

Du är då också skyldig att hålla rent och snyggt omkring dig och vara rädd om egna, andras och skolans ägodelar.

TRIVSELREGLER

FRISKOLAN MOSAIK

På vår skola ska alla känna sig trygga och lika mycket värda.
Ingen ska känna sig diskriminerad eller kränkt.

Använd Den Gyllene regeln:

Var mot andra som du själv vill bli behandlad.

Var rädd om dig själv

- ❖ *Utveckla en livsstil som främjar din hälsa*
- ❖ *Lär dig hantera farorna som finns runt om dig.*

Visa hänsyn och omsorg om dina kamrater

- ❖ *Alla är lika mycket värda*
- ❖ *Visa hänsyn mot dem som är allergiker*
- ❖ *Vi ska känna oss trygga på skolan*

Var med och utveckla en god arbetsmiljö

- ❖ *I klassrummet ska man kunna arbeta och få arbetsro*
- ❖ *Vi vill ha en lugn och skön matsituation*

Var rädd om och vårda skolans lokaler och material

Använd din mobil och övrig IT-teknik med förstånd

- ❖ *Våld, sex eller kränkning ska inte förekomma*

Vi ställer upp för varandra - jag hjälper dig och du hjälper mig

Om någon medvetet och vid flera tillfällen bryter mot skolans ordningsregler kontaktas elevens föräldrar eller vårdnadshavare

KONFLIKTHANTERING

Processinriktad konflikthantering

Konflikter som uppstår utreds så snart de inblandade lugnat ner sig. De elever som är i konflikt med varandra sätter sig ner runt ett bord och försöker tillsammans med en lärare att återge och lösa konflikten enligt nedanstående modell.

- Klargör vad konflikten består i genom att låta en i taget redogöra för sin syn på konflikten och dess orsaker. Alla har rätt att tala färdigt och ingen har rätt att lägga sig i eller avbryta. Läraren leder samtalet och gör anteckningar för att kunna återge vad som berättats. (Läraren roll är här lyssnarens och har inga egna värderande kommentarer.)
- Läraren gör en kort opartisk sammanfattning av vad han/hon hört. Använd anteckningarna.
- Vad är det som skiljer parterna åt? Vad är man överens om?
- Försök skapa förståelse för det som skiljer. Skapa uppskattning för det som man är överens om.
- Hur vill man att det ska vara? Formulera i positiva termer.
- Ber om lösningsförslag som parterna själva kommer med (t.ex. brain-storming).
- Värdera lösningsförslagen.
  - Gör en överenskommelse.
  - Bestäm en uppföljning.

Dokumentation vid kränkande behandling

Datum: _____ Plats: _____

Inblandade:

_____

Beskriv händelsen:

_____

_____

_____

_____

_____

Samtal/mobbingsamtal:

_____

_____

_____

_____

Kontakt förälder/facklig representant:

_____

_____

Uppföljningssamtal:

_____

_____

_____

Underskrift av ansvarig personal

Datum: _____

_____